

Asian käsittelyn pitkittyminen tietosuojavaltuutetun toimistossa

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 19.6.2021 lähettämässään kantelussa arvostellut asiansa pitkää käsittelyaikaa tietosuojavaltuutetun toimistossa. Kantelija oli laittanut potilastietojen tarkastamista koskeneen asiansa vireille tietosuojavaltuutetun toimistossa 28.7.2019. Hän oli kantelunsa mukaan saanut lähes kahden vuoden kuluttua 11.6.2021 asiassa vastinepyynnön. Kantelija pyytää tutkimaan, rikkoiko tietosuojavaltuutettu velvollisuutensa käsitellä asia ilman aiheetonta viivytystä.

SELVITYS

Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut asiassa selvityksen 5.11.2021. Jäljennös selvityksestä toimitetaan tämän päätöksen liitteenä kantelijalle.

RATKAISU

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Hallintolain (434/2003) 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Hallintolakia koskevan hallituksen esityksen ([HE 72/2002 vp](#)) perustelujen mukaan (s. 62) palveluperiaate ja viranomaisen tehtävien tuloksellinen hoitaminen merkitsevät sitä, että asiointi tulisi voida tapahtua sekä hallinnossa asioivan että viranomaisen kannalta mahdollisimman nopeasti, joustavasti ja yksinkertaisesti sekä kustannuksia säästäen. Perustelujen mukaan (s. 79) hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että asiat tulee käsitellä asian laatu ja siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa.

Laillisuusvalvonnassa on vakiintuneesti katsottu, ettei vetoaminen yleisiin resurssien niukkuuteen liittyviin syihin oikeuta poikkeamaan laissa säädetystä viivytyksetöntä käsittelyä koskevasta vaatimuksesta.

Arviointi

Tietosuojavaltuutetun toimiston selvityksen mukaan asia on tullut vireille tietosuojavaltuutetun toimistossa heinäkuussa 2019. Asia on jaettu terveydenhuollon asioista vastaavalle esittelijälle, jonka työjonossa on ollut useita satoja vireille saatettuja asioita. Selvityspyyntö rekisterinpitäjälle on lähetetty huhtikuussa 2020, jonka jälkeen asian käsittelyn edistäminen on jäänyt odottamaan vuoroaan esittelijän työjonoon. Terveydenhuollon toimialan asioiden käsittelyyn on rekrytoitu yksi ylitarkastaja maaliskuusta 2021 alkaen, jolloin asian käsittely on siirretty mahdollisimman joutuisan käsittelyn takaamiseksi uudelle esittelijälle. Asian uusi esittelijä on lähettänyt toukuussa 2020 saadun selvityksen vastineelle kesäkuussa 2021. Vielä tämän jälkeen asia on jouduttu siirtämään edelleen uudelle esittelijälle, esittelijän jäätyä virkavapaalle kesällä 2021.

Selvityksen mukaan ruuhkautuneen tilanteen korjaamiseksi tietosuojavaltuutetun toimistossa on muun muassa päivitetty ja kehitetty asioiden käsittelyprosesseja, nopeutettuja menettelytapoja sekä priorisointiohjeita. Tietosuojavaltuutetun toimisto on pyrkinyt systemaattisesti esittämään lisäresurssitarpeita terveydenhuollon sektorille, jotta vireille saatetut asiat voitaisiin käsitellä tavoiteaikataulussa, eikä viivästyksiä enää syntyisi.

Tietosuojavaltuutetulta keväällä 2022 pyydetyn tiedon mukaan asia on lopulta ratkaistu 25.3.2022 eli hieman yli kahden ja puolen vuoden jälkeen asian vireille tulosta.

Selvityksen perusteella kantelijan asiaan ei liity sen pitkää käsittelyaikaa selittäviä erityisiä syitä. Tietosuojavaltuutetun toimiston resursseja on selvityksen mukaan pyritty koko ajan mahdollisuuksien mukaan kasvattamaan ja prosesseja kehittämään viivytyksettömän käsittelyajan

turvaamiseksi. Käsittelyaikoja on onnistuttu jo osittain lyhentämään.

Apulaisoikeuskansleri on seurannut tietosuojavaltuutetun toimiston käsittelyaikojen kehittymistä. Hän totesi 27.12.2021 antamassaan päätöksessä dnro OKV/123/70/2020, että tietosuojavaltuutetun toimistossa tehdyt kehittämistoimet ja ruuhkanpurkutoimet vaikuttivat lupaavilta. Apulaisoikeuskansleri jatkaa edelleen toimiston käsittelyaikojen seurantaa ja pyysi päätöksessään toimistoa lähettämään päivitetty seurantatilastot sekä arviot kehittämistoimien etenemisestä viimeistään 30.9.2022.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kantelussa tarkoitetun asian yli kahden ja puolen vuoden käsittelyaika tietosuojavaltuutetun toimistossa on erittäin pitkä. Arvioni mukaan asian käsittely on aiheettomasti viivästynyt.

Kiinnitän tietosuojavaltuutetun toimiston huomiota perustuslain ja hallintolain säännöksiin asian käsittelystä ilman aiheetonta viivytystä.

Huomioon ottaen sen, että apulaisoikeuskansleri edelleen seuraa asioiden käsittelyaikojen kehittymistä tietosuojavaltuutetun toimistossa, asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Esittelijäneuvos

Outi Kostama